

VIII. TASHQI IQTISODIY ALOQALAR

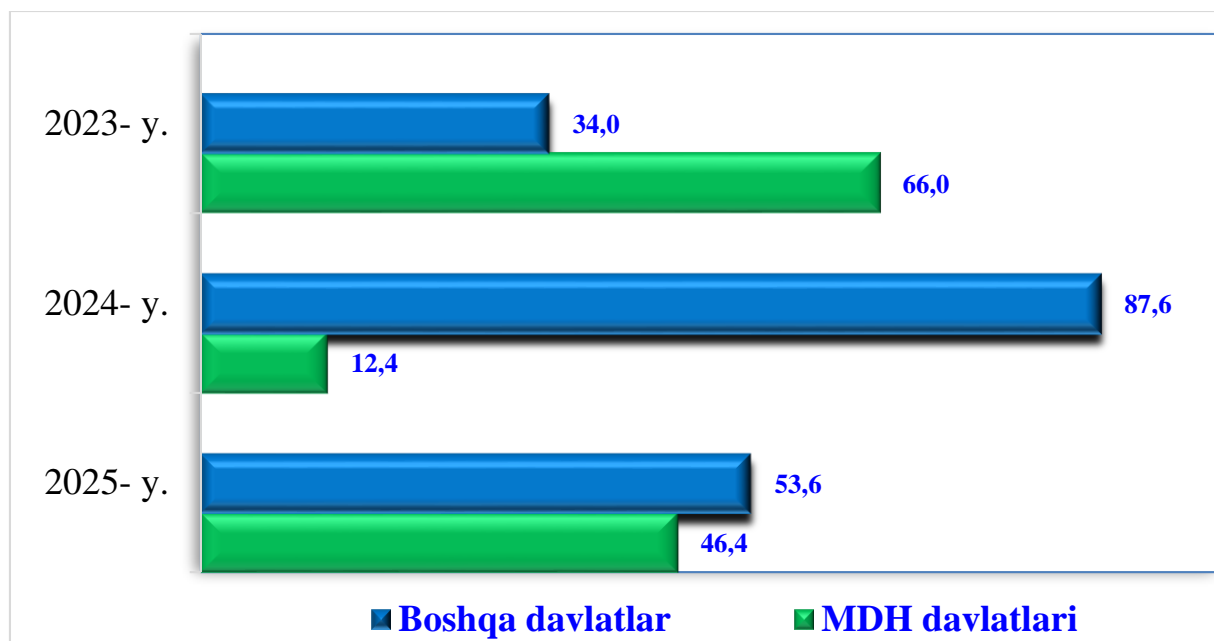
2025- yilning yanvar-sentabrida tashqi savdo aylanmasi 880,6 mln. AQSH dollari tashkil etdi, shundan 409,0 mln. AQSH dollarini eksport operatsiyalari, 471,6 mln. AQSH dollarini import operatsiyalari hissasiga to'g'ri keldi.

Tashqi savdo aylanmasining saldosini -62,6 mln. AQSH dollarini tashkil qildi.

Yanvar-sentabr oylarida MDH va boshqa davlatlar kesimida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (ming AQSH dollari)

	<i>yanvar-sentabr</i>		<i>2024- yilning yanvar-sentabriga nisbatan foiz hisobida</i>
	<i>2024- y.</i>	<i>2025- y.</i>	
Tashqi savdo aylanmasi	984 874,7	880 599,9	89,4
shu jumladan:			
MDH davlatlari	121 962,0	191 843,9	157,3
boshqa davlatlar	862 912,7	688 756,0	79,8
Eksport	399 712,9	408 996,1	102,3
shu jumladan:			
MDH davlatlari	92 435,5	132 147,0	143,0
boshqa davlatlar	307 277,4	276 849,1	90,1
Import	585 161,8	471 603,8	80,6
shu jumladan:			
MDH davlatlari	29 526,5	59 696,9	2,0 m.
boshqa davlatlar	555 635,3	411 906,9	74,1

**Yanvar-sentabr oylarida viloyat tashqi savdo aylanmasida
MDH va boshqa davlatlarning ulushi**
(umumiy hajmga nisbatan foiz, hisobida)

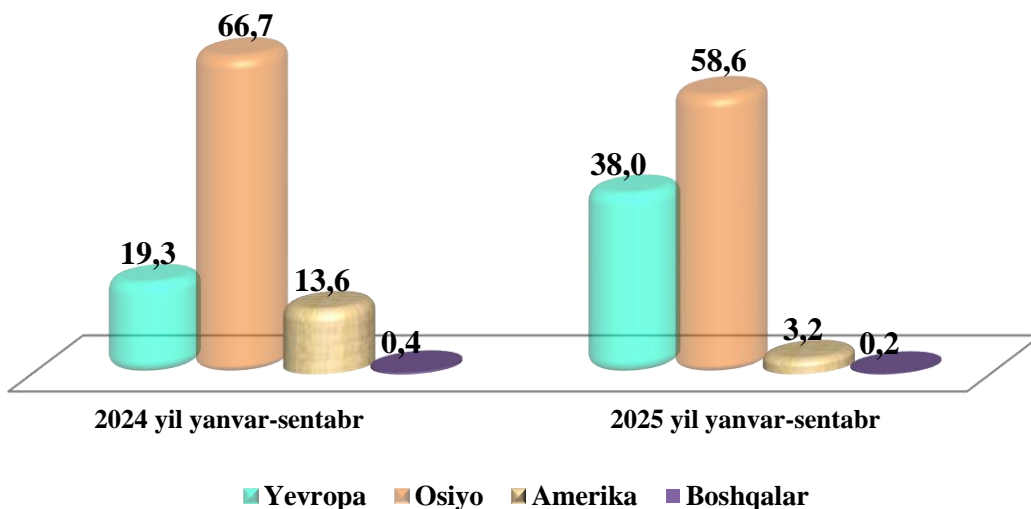
**Yanvar-sentabr oylarida Qashqadaryo viloyati
eksport-importi tarkibi**

	<i>Eksport va import operatsiyalari hajmi va ulushi</i>				<i>2024- yil yanvar-sentabrga nisbatan foiz hisobida</i>
	<i>2024- yil</i>		<i>2025- yil</i>		
	<i>mln. AQSH doll.</i>	<i>jamidagi ulushi, %</i>	<i>mln. AQSH doll.</i>	<i>jamidagi ulushi, %</i>	
Eksport tarkibi	399,7	100,0	409,0	100,0	102,3
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	46,8	11,7	108,3	26,5	2,3 m.
Ichimliklar va tamaki	0,6	0,2	0,5	0,1	75,1
Yoqilg'idan tashqari nooziq-ovqat xomashyo	14,2	3,6	13,9	3,4	97,5
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	150,1	37,6	134,3	32,8	89,5

davomi

	<i>Eksport va import operatsiyalari hajmi va ulushi</i>				2024- yil yanvar-sentabrga nisbatan foiz hisobida
	<i>2024- yil</i>		<i>2025- yil</i>		
	<i>mln. AQSH doll.</i>	<i>jamidagi ulushi, %</i>	<i>mln. AQSH doll.</i>	<i>jamidagi ulushi, %</i>	
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	2,0	0,5	1,1	0,3	56,1
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	0,4	0,1	0,9	0,2	2,3 m.
Sanoat tovarlari	167,0	41,8	115,4	28,2	69,1
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	2,0	0,5	5,0	1,2	2,5 m.
Boshqalar	12,1	2,9	22,7	5,6	185,9
Xizmatlar	4,5	1,1	6,9	1,7	153,6
Import tarkibi	585,2	100,0	471,6	100,0	80,6
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	36,5	6,2	36,9	7,8	101,0
Ichimliklar va tamaki	0,2	0,0	0,1	0,0	69,9
Yoqilg‘idan tashqari nooziq-ovqat xomashyo	5,6	0,9	12,4	2,6	2,2 m.
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	5,6	1,0	10,5	2,2	187,0
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	0,1	0,0	1,5	0,3	13,5 m.
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	52,5	9,0	72,6	15,4	138,1
Sanoat tovarlari	21,2	3,6	24,3	5,2	115,0
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	457,0	78,1	296,4	62,9	64,9
Boshqa tovarlar	5,4	1,0	11,7	2,5	2,2 m.
Turli xil tayyor buyumlar	0,9	0,2	4,7	1,0	5,0 m.
Xizmatlar	0,2	0,0	0,5	0,1	2,4 m.

Tashqi savdo aylanmasining qit'alar bo'yicha tarkibi (umumiy hajmga nisbatan foiz hisobida)

QASHQADARYO VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASINING YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR (2025- yil yanvar-sentabr oylari, hajmi ming AQSH dollari, ulushi foizda)

XXR	Rossiya	Qozog'iston	Turkiya	Pokistonn
TSA – 212 738,6	TSA – 113 658,5	TSA – 39 182,6	TSA – 49 908,5	TSA – 67 738,7
Eksport: 4 911,2 Import: 207 827,4	Eksport: 89 746,2 Import: 23 912,3	Eksport: 19 039,9 Import: 20 142,7	Eksport: 22 817,7 Import: 27 090,8	Eksport: 28 718,3 Import: 39 020,4
24,2 %	12,9 %	4,4 %	5,7 %	7,7 %
Germaniya	Niderlandiya	AQSH	Afg'oniston	Tojikiston
TSA – 155 187,7	TSA – 31 609,0	TSA – 22 650,1	TSA – 27 923,3	TSA – 18 080,0
Eksport: 104 049,9 Import: 51 137,8	Eksport: 118,5 Import: 31 490,5	Eksport: 16 386,4 Import: 6 363,7	Eksport: 25 352,7 Import: 2 570,6	Eksport: 13 795,5 Import: 5 285,5
17,6 %	3,6 %	2,6 %	3,2 %	2,2 %

Qashqadaryo viloyati, jahonning 78 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Xitoy Xalq Respublikasida (24,2 %), Germaniya (17,6 %), Rossiyada (12,9 %), Turkiyada (5,7 %), Pokistonda (7,7 %), Qozog'iston (4,4 %), Yaponiya (3,6 %) , Afg'oniston (3,2 %) qayd etilgan.

Iqtisodiyotning real sektori tarmoqlari va korxonalarining barqaror va uzluksiz ishlashini ta'minlash uchun viloyatda zarur resurslar bazasi yaratilgan. Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlarning o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarish va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

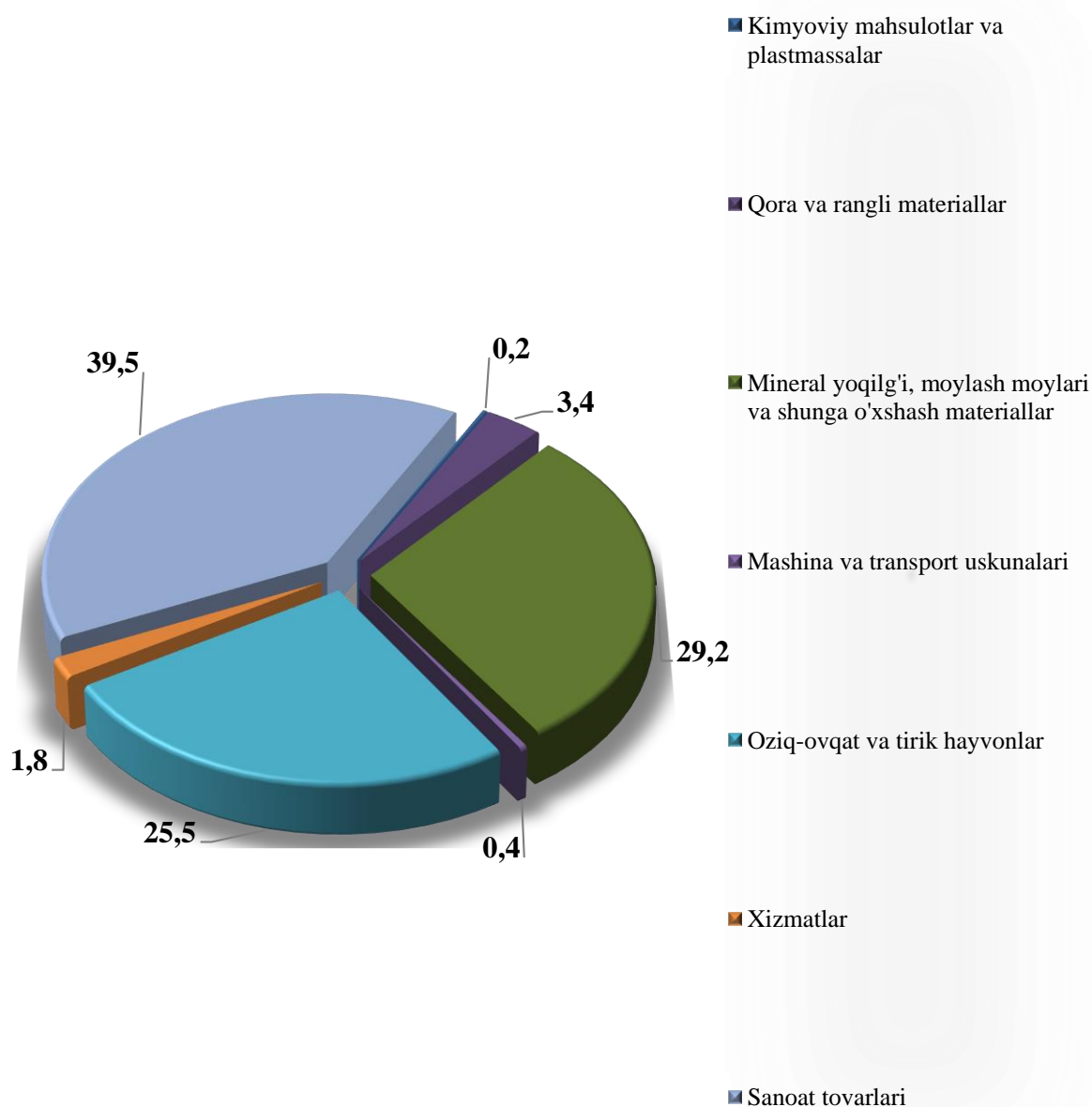
Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalaridagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

TSA da so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda TSA da Qozog'iston, Tojikiston, Qirg'iziston davlatlari bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda. Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Xitoy Xalq Respublikasi, AQSH, Turkiya, Rossiya Federatsiyasi, Niderlandiya va Yaponiya kabi davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

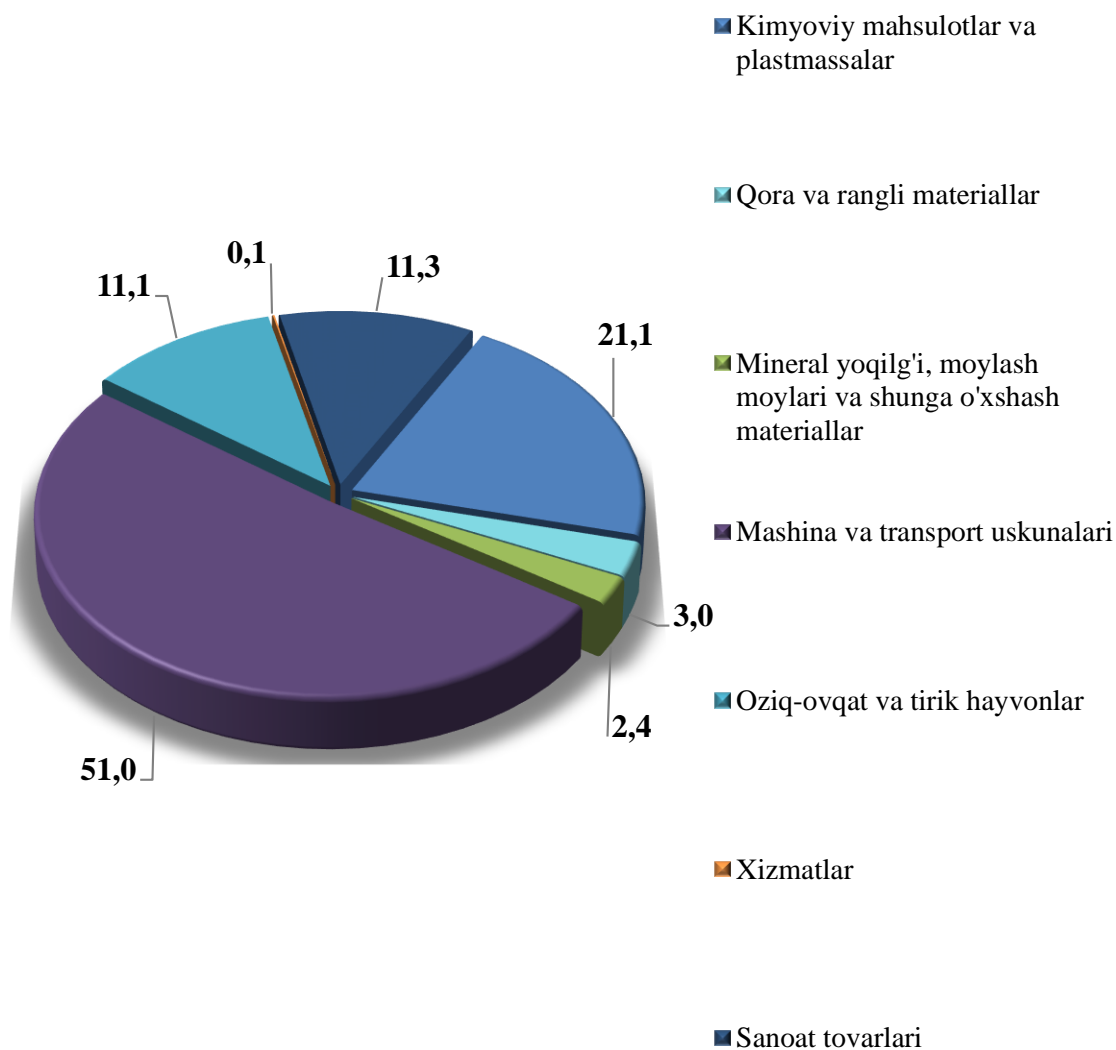
Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 16 ta yirik hamkor davlatlar orasidan 9 ta davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, Turkiya (49,9 mln AQSH dollari), AQSH (20,6 mln. AQSH dollari), Rossiya (71,2 mln. AQSH dollari), Birlashgan Arab Amirliigi (2,2 mln. AQSH dollari), Afg'oniston (16,1 mln. AQSH dollari), Pokiston (38,5 mln. AQSH dollari), Misr (9,9 mln. AQSH dollari), Tojikiston (9,6 mln. AQSH dollari) tashkil etmoqda.

Tovar va xizmatlarning eksport tarkibi, jamiga nisbatan foizda

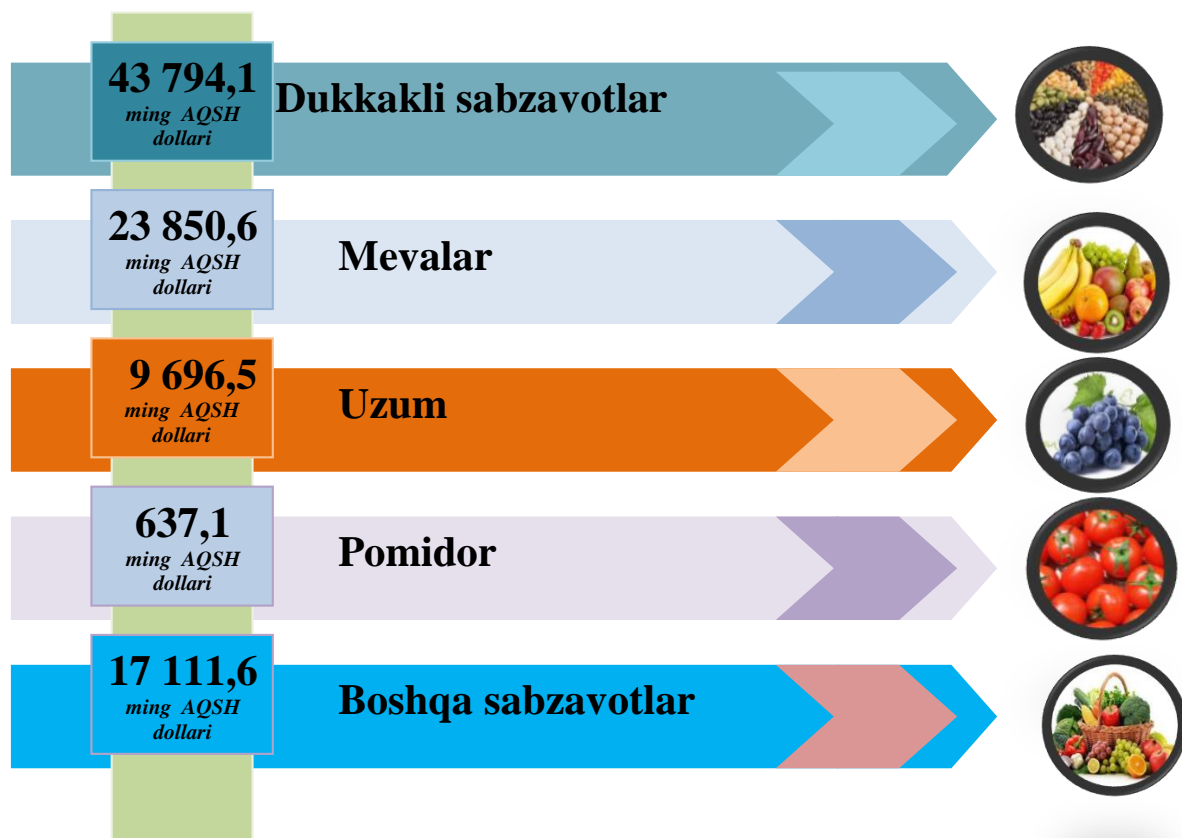
Tovar va xizmatlarning import tarkibi,

(jamiga nisbatan foizda)

2025- yilning yanvar-sentabr oylarida jami 153,5 ming tonna meva-sabzavot mahsulotlari 59 090,0 ming AQSH dollariga eksport qilindi (2024- yilning mos davriga nisbatan 128,3 % ga) ko'paydi.

Shuningdek, 10,2 ming tonna dukkakli sabzavotlar 43 794,1 ming AQSH dollariga eksport qilingan bo'lib, eksport hajmi 2024- yilning mos davriga nisbatan 3,6 martaga ko'paygan.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston (25,8 %), Afg'oniston (15,0 %), Qozog'iston (15,8 %) va Rossiya Federatsiyasi (28,2 %), davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Bugungi kunda Qashqadaryo viloyatida meva-sabzavot mahsulotlarini ishlab chiqarish, qayta ishlash va eksport qilish sektorining salohiyati juda yuqori va bu qulay tabiiy-iqlim sharoitlari mavjudligi hamda mahalliy ishlab chiqaruvchilar tomonidan to'plangan tajriba bilan ham bog'liqligi bilan ifodalanadi. Shu munosabat bilan hukumat qishloq xo'jaligi xom-ashyosini sanoat asosida qayta ishlashga va yetishtirilgan mahsulotni saqlash infratuzilmasini rivojlantirishga katta e'tibor qaratmoqda.